

TMINSKI MODRI VETERAN 43

**SPOZNAJMO SE
UTRINKI OD ZADNJE ŠTEVILKE
ZGODOVINA— PRISPEVKI**

**ŠTATUS VETERANA
ŠPORT ZA STAREJŠE
BREZ NJIH BI NAM ŠLO TEŽJE**

SMUČIŠČE CERKNO

52. POHOD XIV. DIVIZIJE

GRAČNICA

EKSKURZIJA V LAŠKO

PREDSTAVITEV DRUŠTVA

OKROGLA MIZA IN ZBOR

PUSTNA POVORKA

TRNOVO

SPOZNAJMO SE

NAGOVOR UREDNIKA

Letos res hitro nabiramo gradivo in spremljamo delo pododbora Tolmin, ter pomembnejše novice od društva in združenja. Osnova glasila je ostaja enaka kot v vseh številkah do sedaj.

Trudim se, da bi vas seznanjali z novostmi. Moram pa se zahvaliti Eriki GERBEC, Igorju VEZOVIK in Vidu ŠIBELJA, ki prispevajo večino fotografij, Kiri B. TALJAT, Igorju VEZOVIKU in K. ZEMLIČU, ki prispevajo tudi članke.

Zaradi ekonomičnosti in ekološke osveščenosti boste člani, ki imate elektronsko pošto (EP), še naprej dobivali glasilo po njej. Člani, kateri nimate EP pa po pošti.

Zaželeni so prispevki članov. Pisanja bom objavljaj v celoti in z navedbo avtorja. Žaljivih člankov ne bom objavljaj. Članke, pisma oz. komentarje pošljite na mojo EP komar.dusan1@gmail.com ali na moj naslov **KOMAR Dušan, Trg 1. maja 4a, 5220 Tolmin.**

Avtor in urednik KOMAR Dušan

SLOVARČEK

DVSSP—Društvo veteranov SEVER severne primorske
ZPVDs—Združenje policijski veteranskih društev SEVER
OZVVS—Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo
ZBV NOB BKT—Združenje borcev za vrednote NOB Bovec, Kobarid, Tolmin
OZSČ—Območno združenje slovenskih častnikov
SV—Slovenska vojska
MORS— Ministrstvo za obrambo republike Slovenije
MNZ—Ministrstvo za notranje zadeve
VCP—Vadbeni center Policije
PM—postaja milice
PP— Policijska postaja
PVD— Policijsko veteransko društvo

PODATKI O GLASILU:

Letnik: 2026
Številka: 43
Datum izdaje: 16 .03.2026
Število E prejemnikov: 104
Število tiskanih izvodov: 10

STATUS VETERANA

V našem pododboru imajo vsi člani, ki imajo pravico po sedanji zakonodaji do statusa veterana, status urejen, zato ne bom te teme obravnaval več široko. Ko bodo kakršnekoli spremembe boste o njih obveščeni po EP in kasneje tudi v glasilu.

PRAVICE VOJNEGA VETERANA – SPREMEMBE

Ko vojni veteran dopolni 50. let starosti mu pripadajo naslednje pravice:

- plačila dodatnega zdravstvenega zavarovanja (starost 50 let)
- veteranskega dodatka (če delež prejemkov na družinskega člana ne dosega 726,31 €;
- dodatka za pomoč in postrežbo, če ga ne more uveljaviti po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
- letnega prejemka (če je odlikovanec z najvišjim državnim odlikovanjem, organizator narodne zaščite);
- brezplačne vožnje (če je odlikovanec z najvišjim državnim odlikovanjem, organizator narodne zaščite), in sicer z avtobusom ali vlakom na ozemlju Republike Slovenije štiri krat na leto;
- klimatsko zdravljenje—enaka zakonodaja kot za vojne invalide
- pogrebne (Ob smrti vojnega veterana organizatorja narodne zaščite ali odlikovanca z najvišjim državnim odlikovanjem, lahko uveljavi pravico do pogrebne oseba, ki oskrbi pogreb v višini, kot določa Zakon o vojnih veteranih. Oseba, ki krije stroške prevoza posmrtnih ostankov zgoraj navedenega umrlega vojnega veterana od kraja smrti do kraja pokopa (na ozemlju Republike Slovenije), ima pravico do povračila dejanskih stroškov prevoza.); in
- pokojninsko dobo.

Podrobne podatke lahko dobite na UE Tolmin. Lahko se z vprašanji obrnete tudi name in vam bom poskušal odgovoriti po svojih zmožnostih.

»SE ŠE SPOMINITE«

Ker novih prispevkov za to temo še vedno ni, bom nadaljeval s to rubriko ko se bo pojavila nova tema.

DOGODKI KATERE SMO IZVEDLI, ALI SE JIH UDELEŽILI OD PREJŠNJE ŠTEVILKE

PARTIZANSKE SMUČINE CERKNO — TEKMA ZPVD SEVER V VELESALOMU

V soboto 31. januarja 2026 so se v okviru praznovanja 49. obletnice partizanskih smučin, pomerili v veleslalomu tudi člani ZPVD SEVER. V ekipi 5. tekmovalk in tekmovalcev, ki so zastopali naše društvo, sta bila tudi dva člana iz našega pododbora. V zelo močni konkurenci tekmovalk in tekmovalcev sta se uvrstila nekje na sredino lestvice. Tekmovalce so pozdravili župan Cerknega Gašper URŠIČ, predsednica organizacijskega odbora Partizanskih smučin Ljubica JELUŠIČ in dolgoletni predsednik organizacijskega odbora Miha BUTARA. Medalje in pokale sta podelila predsednik ZPVD SEVER dr. Tomaž ČAS in generalni sekretar Anton POZVEK. Tekmovanje je lepo uspelo, posebej pomembno pa je druženje z veterani iz širih Slovenije.

Tekst D. KOMAR, fotografije E. GERBEC.

SPOMINSKE SLOVESNOSTI IN 52. POHOD PO POTEH XIV. SNOU DIVIZIJE

POHOD JE POTEKAL OD SEDLARJEVEGA DO GRAČNICE PRI RIMSKIH TOPLICAH OD 6. DO 8. FEBRUARJA 2026

V letošnjem letu smo nadaljevali z udeležbami na spominskih slovesnostih in pohodih ob počastitvi 82-letnice legendarnega pohoda »Po poteh XIV. divizije na Štajersko«; s prvo večjo manifestacijo smo počastili zgodovinska dejstva v začetku januarja v Beli Krajini, nadaljevali pa smo 6. februarja v Sedlarjevem, kjer je divizija kot prva večja enota zavezniških sil stopila na ozemlje takratnega tretjega rajha. Že tradicionalno so vzorno svečanost pripravili občanke in občani občine Podčetrtek z županom Misjo in kulturnim programom osnovnošolcev iz OŠ Bistrica ob Sotli in Podčetrtek. Kot se za tovrstno proslavo spodobi, so se slovesnosti udeležili članice in člani veteranskih in domoljubnih društev in združenj, med njimi smo bili tudi člani pododbora SEVER Tolmin – Zupan, Kupec, Pavčnik, Deželak in Zemljič, ki smo pozdrave tovarišev s Posočja prenesli udeležencem in prebivalcem Obsotelja. Po kulturnem programu je pohodna enota nadaljevala pot v smeri Buč, Virštanja, Javoršice in Prevorja, kjer so pohodniki po kulturnem programu v OŠ Prevorje in sproščenem druženju »v centru ponudbe napitkov« prenočili.

Drugi dan aktivnosti se pohodna enota pokloni žrtvam padlim na območju Prevorja in okoliških vasi ter se odpravi na pohod proti Planinski vasi in Šentvidu pri Planini ter Planini pri Sevnici, kjer ponovno po kulturni slovesnosti in prijaznem sprejemu predstavnikov občine Šentjur, kosijo in nadaljujejo pot v smeri Dobropolja in »žage« ter prično z vzponom proti »Federmausu«, od tam na Bohor in zaključijo v občini Sevnica – v prijazni vasi Zabukovje; ponovno začeni s kulturnim programom, večerjo ter razigranim druženjem s krajanji – politkomisarji porečemo: »sproščeno nadaljevanje mitinga«.

V nedeljo, 8. februarja, na kulturni praznik, je enota nadaljevala potovanje do Podgorja, Podlisce in Okroglic ter prešla mejo Občine Laško; čez Lovrenc pot vodi do domačije Mlakar v Lokavcu, kjer nam že vrsto let naš častnik in veteran Andrej Mlakar z družino in prijatelji pripravi okrepčilo za nadaljevanje poti proti Gračnici.

Slovesnosti v Gračnici so nekaj posebnega, ker se odvijajo na javnem, visoko kategoriziranem, a od države slabo vzdrževanem, cestišču tik ob spominskem obeležju – spomenikoma »živmu zidu« in narodnemu heroju Iliji Badovincu. Več o sami slovesnosti pa bo povedano v naslednjem prispevku.

Zahvaliti se moramo tudi vsem krajanom in krajanom, ki pohodnike na poti lepo sprejmejo, tudi pogostijo in pomagajo po svojih močeh – Kozjansko je vedno bilo in bo ostalo z velikim lev(j)im srcem.

Tekst ZEMLJIČ K., fotografije pohodniki

Da ne bi kdo zmotno mislil, da počastijo pohod XIV. divizije samo na Štajerskem, prilagam še naslednji prispevek.

Na mestu, ki ga je legendarna 14. divizija prehodila skozi našo področje v zgodnjih jutranjih urah, 14. februarja 1944. leta na pohodu na Štajersko, so člani ZZB NOB leta 1971 postavili pomnik s spominsko ploščo. Ta pomnik je postavljen na Opoki ob reki Voglajni, železniški progi in cesti. Leta 2019 so tudi v zaseku Straža v občini Štore, ki je čudovito urejena vasica odkrili spominsko ploščo v čast pohoda 14. diviziji. Del poti je divizija prehodila tudi skozi ta zasek in pot nadaljevali proti Dramljam. Partizanom je uspelo takrat minirati tudi železniško progo in Nemcem prizadeti kar nekaj škode. Po svoje bi bila neizmerna škoda in celo krivično, da ne bi omenil tudi naša dva domačina, ki sta poznala pot in takrat divizijo varno vodila čez to naše področje. To sta bila pokojni Janez Mramor in še edino živeči udeleženec NOB in član štorske borčevske organizacije Janez Gradišnik. Dolga leta je štorsko borčevsko organizacijo tudi uspešno vodil.

Z manjšo skupino pohodnikov se odpravimo vsako leto na skrajšan pohod ob tej obletnici. Del te mučeniške poti prehodimo in se z globoko hvaležnostjo spomnimo takratnih težkih časov, ki ga je preživel slovenski narod za svoj obstoj in preživetje. Do tega težkega obdobja in tistih borcev, ki so vse te vojne grozote preživljali in na veliko žalost tudi umirali, moramo vsekakor negovati dolg hvaležnosti in iskreno spoštovanje. Spomin nanje ne sme biti v nobenem primeru obsojen na pozabo.

Predsednik KO ZB za vrednote NOB Štore, OZŠC in OZVVS Štore Srečko Križanec

SLOVESNOST V GRAČNICI

V nedeljo, na Prešernov dan, smo se člani društva iz pododbora Tolmin odpravili na Slovesnost v Gračnico (pri Rimskih toplicah), kjer se je odvijala spominski slovesnosti ob 82-letnici pohoda XIV. SNOU divizije na Štajersko in njene ga preboja preko doline Gračnice in spomina na »Živi zid«. Tu so nas pričakali naši člani in prijatelji iz Laškega.

Pa naj najprej opišem kaj je bil »Živi zid«. Dne 12. februarja 1944, ko je Šercerjeva brigada pri prečkanju reke Gračnice naletela na nemško predhodnico, ki je štela okoli 40-50 vojakov. Pred njimi je po ukazu Franza Steindla, vodje Štajerske domovinske zveze, korakalo okoli 20-25 šolskih otrok. Poveljnik brigade Ilija Badovinac je vseeno ukazal napad in velel otrokom, naj zbežijo v kritje. Predhodnico so borci uspeli premagati, a pri tem je bilo pet šolarjev ranjenih, eden od njih, Ivan Lapornik, tudi smrtno. Steindl in njegovi podrejeni v svojih poročilih niso omenjali, da so za živi zid uporabili šolarje, kar nakazuje, da na svoje dejanje najverjetneje niso bili ponosni. Glavnina Steindlove skupine je nato zavzela višje položaje ob cesti, kar je Šercerjevo brigado prisililo v umik, med katerim sta padla poveljnik Badovinac in politični komisar 1. bataljona brigade Mihael Srpčič - Martin. Prehod Gračnice je bil izveden še pred nenačrtovanim umikom, zato jedro divizije ni bilo ogroženo.

Ob 11.00 uri so na prireditveni prostor prikorakali praporščaki borčevskih in veteranskih organizacij, za njimi pa člani spominske Revirske čete in člani spominske Belokranjske čete ter pohodniki tridnevnega 51. pohoda Sedlarjevo – Gračnica. Po odigrani himni sta prisotne pozdravila predsednik ZB za vrednote NOB Laško Andrej MAVRI in župan občine Laško Matej ŠANTEJ. Slavnostni govorec je bil poslanec in zgodovinar dr. Martin PREMK. V govoru je opisal zgodovinske okvire pohoda XIV. divizije in dogodke okoli preboja na Štajersko. V govoru je opozoril na vse več fašističnega vedenja in retorike in na nevarnost, da se bo ta način sprejel. To pa bi pomenilo močen zagon tako misle-

čim ter nevarnost in možnost, da pridejo na oblast. S tem pa nevarnost za večino ljudi, saj ideologija temelji na sili, izključevanju, prikrajanju zgodovine in zatiranju drugačnih in drugače mislečih.

Slovesnost so popestrili recitatorka Terezija POTOČAR, člani Pihalne godbe Laško, MPZ Laško in pripadniki Slovenske vojske in policije.

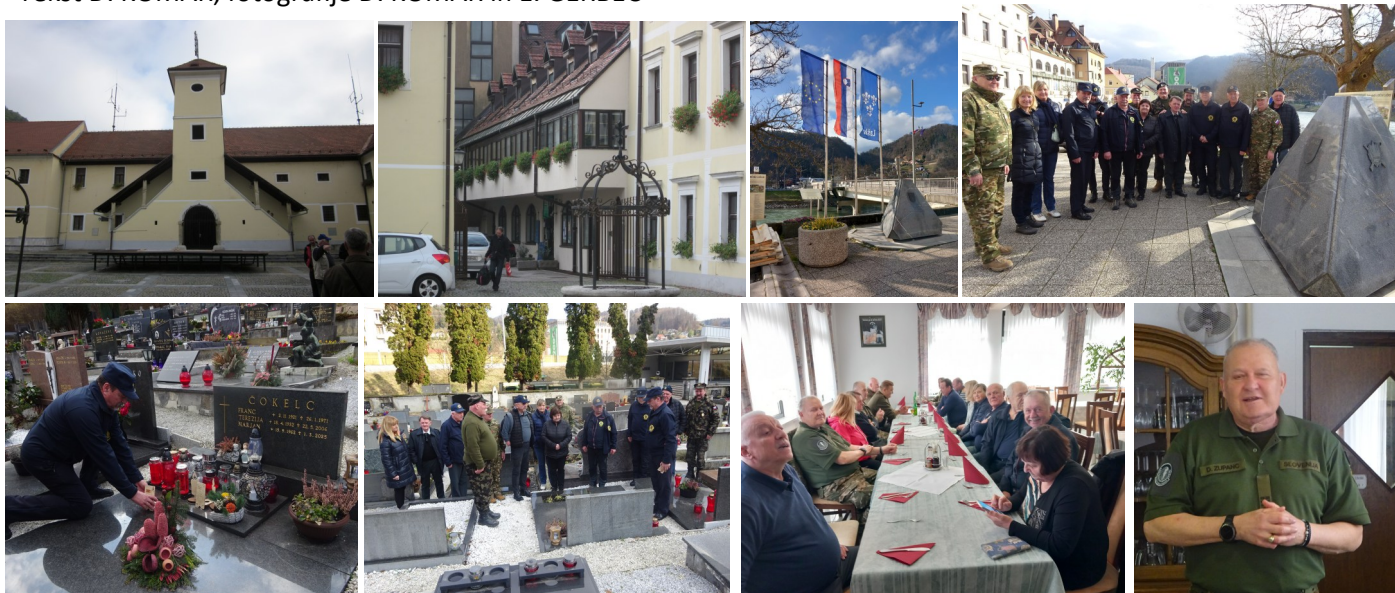
Tekst D. KOMAR, Fotografije D. KOMAR, E. GERBEC.

STROKOVNA EKSURZIJA V LAŠKO

V nedeljo, 8. februarja 2026, smo člani društva iz pododbora Tolmin organizirali strokovno ekskurzijo na temo »osamosvojitveni dogodki na Laškem«. Zbralo se nas je ravno prav za en kombi. V jutranjih urah smo se odpeljali v Laško, kjer so nas sprejeli naši prijatelji — člani OZŠČ Laško. Ogledali smo si center mesta in se ustavili pri obeležju – spomeniku dogodkom ob osamosvajanju Slovenije na Laškem. Tu in kasneje na kosilu v Rimskih toplicah, na katerega so nas povabili gostitelji, smo se seznanili z dogodki v času osamosvojitve na tem območju. Ustavili smo se tudi na pokopališču v Laškem, kjer smo se poklonili pokojnemu našemu članu ČOKELC Marjanu. Popoldan smo se poslovili in se odpravili proti domu.

Tekst D. KOMAR, fotografije D. KOMAR in E. GERBEC

OKROGLA MIZA IN ZBOR

V petek, 13. februarja 2026, smo člani društva iz pododbora Tolmin v pizzeriji in gostilni Pri Martini v Tolminu organizirali okroglo mizo z naslovom »Postaja milice Tolmin v času osamosvojitvene vojne«. V uvodu je Dušan KOMAR podal podatke o sestavu PM Tolmin, mobilizaciji PEM in VEM. Zatem smo se pogovorili o okoliščinah v katerih smo delovali in posameznih dogodkih. Nekateri so bili smešni, drugi pa zelo resni. Seveda smo se spomnili tudi sobork in soborcev, ki jih ni več med nami.

V nadaljevanju smo imeli zbor članov pododbora. Predsednik ZB za vrednote NOB Rok URŠIČ se je zahvalil za dobro sodelovanje in zaželel, da bo tako tudi v bodoče. Po trenutku zbranosti za pokojne veteranke in veterane smo sprejeli dnevi red. Na zboru smo potrdili poročila za leto 2025, in načrt dela za 2026.

Tekst D.KOMAR, fotografije Erika GERBEC.

PREDSTAVITEV DRUŠTVA ZDRAVE KORENINE SLOVENIJE

V okviru naših srečanj z veterani iz območja Laškega in Radeč je poleg uveljavljenih društev OZSČ, OZVVS, ZB NOB in SEVER tudi pred kratkim ustanovljeno društvo Zdrave korenine Slovenije ali krajše ZKS. Društvo se zavzema za ohranjanje spomina na NOB, vojno za osamosvojitve Slovenije in ne potvarjanje zgodovine. Da ne bom preveč filozofiral pa naj se predstavijo sami, oz. jih predstavi njihov predsednik.

V sveže porajajočem se društvu ZKS-Zdrave Korenine Slovenije smo v zadnjem četrtemesečju preteklega leta in prvih dneh novega koledarskega obdobja izvedli ali pa se zgolj udeležili aktivnosti, ki so pritegnile našo interesno združbo.

Septembra smo se tako dokaj številčno udeležili usposabljanja - tekmovanja v okviru Memoriala Štefana Šemrova v organizaciji OZVVS in OZSČ Laško-Radeče ter dosegli dobre rezultate; prisostvovali smo tudi srečanju domoljubnih in veteranskih organizacij ter planinskih društev na Graški gori v počastitev epopeje SNOU XIV. divizije; odzvali pa smo se tudi vabilu na družabno srečanje domoljubnih in veteranskih organizacij Laško-Radeškega območja.

Že tradicionalno, v počastitev državnega praznika – dneva suverenosti, Zasavske domoljubne organizacije pripravijo srečanje s spominskimi pohodi po domačijah, ki so v času osamosvajanja hranile orožje za enote TO in LM, istočasno pa pripravijo tudi tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško in tekmovanje v pripravi in kuhanju vojaškega obroka – fižola z mesom (»pasulja«). Strelski rezultati so bili dobri, kuharske veščine in trud pa so naši ekipi v postavi Brigita Zavšek, Tomaž Kovač in Milan Bagara prislužile prvo mesto; tudi ostali udeleženci z območja UE Laško so se odrezali – ekipa OZVVS Laško je zasedla tretje mesto, tik pod zmagoslavnim odrom pa je pristala ekipa OZSČ Laško-Radeče.

Novembra smo na internem strelišču v Trobnem dolu, ob in v počastitev praznika Občine Laško, organizirali usposabljanje v ravnanju z malokalibrsko puško in tekmovanje z le-to na 25 m prostoročno stoje ter aktivnost zaključili z družabnim srečanjem; rezultati – odlični: ekipno je zmagala ekipa OZSČ Laško I. (Pušnik Branko, Zupanc Drago in Škorjanc Alojz – 279 zadetkov) in istočasno prejela tudi prehodno blazinico ZKS, drugouvrščena je bila ekipa ZKS III. (Hrapot Marjan, Višner Milan in Blatnik Jonatan – 275 zadetkov), tretje mesto pa je zasedlo moštvo ZKS I. (Mlakar Andrej, Žibert Andrej in Travner Zlatko – 272 zadetkov): med posamezniki je postal zmagovalec Pušnik Branko (98), drugi je bil Žibert Andrej (97), tretje mesto je pripadlo Hrapot Marjanu (96); posameznice so si medalje pristreljale: zlato Zavšek Brigita (90***), srebrno Dornik Polona (90**), bronasto pa je dobila Ratej Lilijana (81); v sklopu samo članic in članov ZKS pa je med člani zmagal Zupanc Drago (93), drugi je bil Medved Janez (92***) tretji pa Višner Milan (92**); med članicami ZKS so medalje domov nesle: zlato Dornik Polona (90), srebrno Ratej Lilijana (81) in bronasto Slapšak Ana (78). Organizatorji se za izredno razumevanje in sodelovanje zahvaljujemo Križnik Dušici in Vincencu s sorodstvom, za pomoč na strelišču Društvu za taktično streljanje Laško, za osvežilne napitke pa Plahuta Jožefu, Kupec Pavlu, Pušnik Branku, Dornik Romanu, za izdelavo lične prehodne blazinice ZKS Novak Darku in seveda tudi vsem udeležencem prijetnega snidenja. Se vidimo ob letu obsorej na tekmovanju za II. blazinico ZKS.

Veselega decembra smo se potrudili in se udeležili spominskega pohoda in spominske slovesnosti ob počastitvi obletnice ustanovitve IX. korpusa SNOV v Dolenji in Gorenji Trebuši; tovariši iz Zgornjega Posočja so že tradicionalno odlično organizirali in izvedli spominsko srečanje (v zahvalo smo jim podarili unikatno izdelan vpenjalnik za pršut (Medved Janez ga je naredil), da bi nas primorska dobrotla še vrsto let imela kje pričakati...

Z ekipo smo se udeležili tudi prednovoletnega kuhanja enolončnice na »Tržnici« v Laškem, ki že tudi tradicionalno poteka v organizaciji OZSČ Laško-Radeče. Da so bile jedi skrbno in okusno pripravljene so pričali prazni loncu ob koncu prireditve.

Prvo dekada januarja v novem letu smo se udeležili pohoda in slovesnosti v spomin na pričetek znamenitega pohoda – epopeje XIV. SNOU divizije na Štajersko v Metliki in Dolenjem Suhorju, ki ju organizirajo domoljubne in veteranske organizacije Bele krajine, za našo udeležbo pa vsako leto poskrbi ZZBNOB Laško s tovarišem Mavri Andrejem na čelu.

Tekst: ZKS in Zemljič Konrad, foto: Lilijana Ratej in Željko Ivačič

VAROVANJE PUSTNE POVORKE

Na zaprosilo društva Tminska pustna muzika smo članice in člani društva iz pododbora Tolmin tudi letos opravljali varovanje pustnega sprevoda po Tolminu. V torek, 17. februarja 2026, smo v Tolminu na relaciji od Pregljevega trga do Trga 1. maja skrbeli za varnost udeležencev povorke, gledalcev in udeležencev v prometu. Na Trgu 1. maja, kjer je bila zaključna prireditev pa smo poskrbeli, da je dogodek potekal brez motenj. Varovanje nas je izvedlo deset članic in članov. Če odštejemo nekaj nekulturnih voznikov, ki so s težavo upoštevali navodila Ali pa jih sploh ni so, hujših težav ni bilo.

Po koncu dogodka smo se, na povabilo organizatorja, zbrali v gostilni in pizzeriji pri Martini na pogostitvi.

Tekst D. KOMAR, fotografije E. GERBEC in M. LESJAK.

SLOVESNOST NA TRNOVEM

Dne 3. marca 2026 sta Mestna občina Nova Gorica in Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije na Trnovem odprla obnovljeni spominski park NOB na Kobilniku. Trnovo je bilo med 2. svetovno vojno prizorišče hudih bojov med italijanskim in kasneje nemškim okupatorjem ter partizani IX. korpusa. Na 83 granitnih ploščah so vklesana imena 2345 padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja iz novogoriške občine. Spomenik NOB je pomemben kulturno-umetniški spomenik lokalnega pomena in delo arhitekta Edvarda Ravnikarja. Do ploščadi z grobnico vodi več kot 100 stopnic, nad njo pa se dviga 9,6 m visok kamniti obelisk. Spomenik je posvečen 256 padlim borcem IX. korpusa in je bil odkrit leta 1958. Peščena pot okrog hriba povezuje grobnico z vznožjem, kjer je bil v letih 1981–1983 urejen spominski amfiteater.

Po postroju praporščakov sta prisotne pozdravila predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Marijan Križman in novogoriški župan Samo Turel. Slavnostni govorec je bil minister za obrambo Republike Slovenije mag. Borut SAJOVIC, ki je v govoru izpostavil pristno domoljubje Primork in Primorcev ter orisal lok slovenske državotvorne zgodovine od generala Maistra do slovenskega narodnoosvobodilnega boja do vojne za samostojno

Slovenijo. »Ko pridete domov, povejte sinovom, hčeram in vnukom, kje ste bili, zakaj, ter kaj se je tu dogajalo. Za to, da se ne pozabi«, je poudaril minister. Dejal je še, da je v času viharjev, v katerih živimo, še kako jasno, da mir ni samoumeven in da se je zanj potrebno boriti, vsakič znova. Ključni sporočili sta spoštovanje in razumevanje. »Imena 265 padlih borcev IX. korpusa in 2345 borcev in žrtev fašističnega nasilja z območja novogoriške občine govorijo sama zase. Vsi ti ljudje so se borili za svoboden, lepši in boljši svet«.

Naj navedem še nekaj stavkov iz govora: »Ni bilo obdobja v 35-letni zgodovini te države, v katerem bi bilo v varnost, odpornost in obrambo vloženo toliko kot v tem obdobju. Včeraj smo praznovali na Brdu dan civilne zaščite. Iz požara na Krasu, s katerim smo začeli mandat julija 2022, iz poplav v delu Slovenije smo vedno izšli močnejši, boljši, bolje opremljeni. Situacija v svetu je nemirna. Slovenija je in ostane varna država, ker si vsi skupaj to zaslužimo. Pri obrambi si bomo pomagali sami. Zgled imamo tukaj, zgled imamo v teritorialcih, veteranskih organizacijah vseh vrst, naša naloga pa je, da ohranjamo medsebojno spoštovanje in pa enotnost. Ne orožje ne tehnika, enotnost je tisto, kar je in bo naše najmočnejše orožje. Zato moramo se poklanjati vsem, ki so umrli v času druge svetovne vojne. Vsi si zaslužijo ime, svečo, spomin, točno pa je treba vedeti, kaj je bila v drugi vojni pravilna poteza, kaj je bila pa kolaboracija in kaj izdaja«.

Tekst D. KOMAR, fotografije Štefan DOMJAN in Jože ERJAVEC

OBJAVE ZPVD SEVER IN DVSSP:

Izjava članic koordinacije domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije

Spoštovane članice in člani posredujemo vam izjavo

Zveza veteranov vojne za Slovenijo, Zveza policijskih veteranskih društev Sever, Zveza združenj borcev za vrednote NOB, Zveza društev general Maister, Zveza društev vojnih invalidov Slovenije, Društvo TIGR Primorske, Zveza društev in klubov MORIS, Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije

Spoštovane državljanke, spoštovani državljani Republike Slovenije!

Volitve so temelj demokracije in priložnost, da vsak izmed nas sooblikuje prihodnost naše skupnosti. Vsak glas šteje. Z udeležbo na volitvah ne odločamo le o političnih programih in kandidatih, temveč izražamo svojo odgovornost do družbe, v kateri živimo in ki jo smo soustvarjali in branili z orožjem v roki. Ravno to nam daje ne le

pravico, ampak nas tudi zavezuje, da kot aktivni državljani soustvarjamo prihodnost. Zato naj nas vodi zaupanje v demokracijo, katero živimo, ki pa ni samoumevna, živi in se krepi z našo aktivno udeležbo.

Ne glede na politično prepričanje je pomembno, da izkoristimo svojo volilno pravico in s tem pokažemo, da nam je mar za razvoj države, za socialno pravičnost, gospodarsko stabilnost, varnost in blaginjo današnjih in prihodnjih generacij.

Skupaj soustvarjamo prihodnost Republike Slovenije, zato gremo na volitve!
Naš glas, naša pravica in naša odgovornost!

Predsedujoči KoDVOS
Ladislav Lipič

Veteranski pozdrav
Angel Vidmar
predsednik društva

Zdraviliško in klimatsko zdravljenje za veterane

Pozdravljeni

Posredujemo vam obrazložitev glede možnosti zdraviliškega in klimatskega zdravljenja za veterane. Predlagamo, da svetujete našim članom in jih seznanite z njihovimi možnostmi.

veteranski pozdrav

Angel Vidmar
predsednik

Zaradi pogostih vprašanj, kako uveljavljati pravico do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja, do katerega so upravičeni vojni veterani, objavljamo pojasnila Direktorata za vojne veterane in vojaško zgodovino pri Ministrstvu za obrambo in pravilnik, ki velja tako za vojne invalide kot tudi za vojne veterane. Priloga pravilnika je obrazec, ki ga v prvem delu izpolni prosilec, nato osebni zdravnik. Obrazec skupaj s prilogami o vaših zdravstvenih težavah oddate na pristojni upravni enoti.

POJASNILA:

Po Zakonu o vojnih veteranih na splošno velja, da ima pravico do varstva po tem zakonu vojni veteran, ko dopolni 50 let starosti ali je pri njemu nastala trajna popolna izguba delovne zmožnosti.

Glede pravice do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja vojnega veterana/vojne veteranke pa izrecno določa, da jo lahko uveljavi po lastni izbiri po tem zakonu ali po drugem predpisu. V tek kontekstu govorimo o predpisu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in na njegovi podlagi izdanih pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja. Tako Pravilnik o zdraviliškem in klimatskem zdravljenju vojnih invalidov (ki se uporablja, glede na to, da ima vojni veteran pravico do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja in povračila potnih stroškov pri uveljavljanju te pravice ob pogojih in v obsegu, predpisanem za vojne invalide) kot Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja pa določajo bistveno enako glede opredelitve zdravstvenih stanj, ki so podlaga za odobritev zdraviliškega zdravljenja.

Posebna ureditev in postopek pa pomeni dopolnitev posebnega ustavnega varstva vojnih veteranov.

Ključno je, da se postopek začne z vlogo oziroma zahtevo pri pristojni upravni enoti in ne glede na to, kako je podana, se šteje, da je zahteva popolna, ko vojni veteran predloži upravni enoti bolniški list, ki ga je izpolnil osebni zdravnik vojnega veterana/vojne veteranke in na katerem je podal predlog za zdraviliško in klimatsko zdravljenje. Bolniškemu listu je potrebno priložiti specialistične izvide, ki niso starejši od enega leta. Se pravi, za začetek in uspeh postopka je nujen pravilno in popolno izpolnjen bolniški list iz strani osebnega zdravnika (ki je kot priloga sestavni del Pravilnika o zdraviliškem in klimatskem zdravljenju) in kot že rečeno, potrebno je priložiti specialistične izvide, ki niso starejši od enega leta. Na tej podlagi bo namreč pristojna zdravniška komisija prve stopnje Ministrstva za obrambo (oziroma druge stopnje v primeru podanega pravočasnega ugovora na izvid in mnenje v roku 8-ih dni) imela podlago za oceno o potrebnosti zdraviliškega in klimatskega zdravljenja, glede na določilo pravilnika, ki določa, da je do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja upravičen vojni veteran/vojna veteranke, če pristojna zdravniška komisija iz 97. člena zakona o vojnih invalidih ugotovi, da je to zdravljenje utemeljeno. Zdraviliško in klimatsko zdravljenje pa je utemeljeno, če se je vojni veteran/vojna veteranke v zadnjem letu zdravil zaradi katere od bolezni, ki so navedene v 4. členu tega pravilnika (ki v 14-ih točkah opredeljuje omenjena zdravstvena stanja, ki

predstavljajo indikacijo za napotitev) in če bo z zdravljenjem izpolnjen eden izmed naslednjih pogojev (bistveno izboljšanje zdravstvenega stanja, povrnitev funkcionalnih in delovnih sposobnosti, preprečitev napredovanja bolezni ali slabšanja zdravstvenega stanja za daljši čas).

Po podatkih za leto 2025, je bilo na pristojnih zdravniških komisijah Ministrstva za obrambo izdanih 323 izvidov in mnenj; glavnina iz naslova zdraviliškega in klimatskega zdravljenja. Na tovrstno zdravljenje pa je bilo napotenih 76 upravičencev oziroma upravičenk (kar pomeni približno 20 % odobritev), bodisi iz naslova statusa vojnega veterana, vojne invalida in žrtve vojnega nasilja.

Pozdravljeni

Nekaj zgodovine, da se ne pozabi v kaj vse smo bili vključeni miličniki v času osamosvajanja Slovenije in v vojni za samostojno Slovenijo.

veteranski pozdrav

Angel Vidmar, predsednik

V Dnevnikovem objektivu 6. marca 2026 je bil objavljen članek, ki ga pošiljam v vednost, da ga lahko širite med člani vaših društev in širše.

AKCIJA SKALA VZPOSTAVLJENA PRED 35. LETI 19. FEBRUARJA 1991

Akcija Skala je bilo tajno ime načrta, ki so ga izdelali v Upravi milice (v nadaljevanju: UM) Republiškega sekretariata za notranje zadeve (v nadaljevanju: RSNZ), v sodelovanju z odgovornimi osebami za varnostno in obrambno načrtovanje Skupščine Republike Slovenije (v nadaljevanju: Skupščine RS) za primer sklica zasedanja Skupščine RS v primeru izrednih razmer, neposredne vojne nevarnosti ali vojne. Načrt je predvideval ukrepe za organizacijo in izvedbo sklica delegatov po posameznih regijah, njihovo varovanje in prevoz od doma do zbirnega mesta, izvedbo in zavarovanje organiziranega in skupnega prevoza delegatov do lokacije zasedanja Skupščine RS, miličniško varnostno spremstvo na celotni relaciji potovanja ter zagotovitev ukrepov za varno vrnitev v kraj bivanja. Načrt je bil 19. februarja 1991 podrobno obravnavan na sestanku v Ljubljani in predan v nadaljnjo obdelavo inšpektorjem za operativno in za obrambno-varnostno načrtovanje uprav za notranje zadeve (v nadaljevanju: UNZ).

Vloga organov za notranje zadeve in slovenske milice v tem obdobju in akcija Skala

Plebiscitarno sprejeta odločitev decembra 1990, da želimo živeti v samostojni državi Sloveniji, je zavezala slovenske oblasti, da v šestih mesecih razglasijo neodvisnost države. V navedenem času je bila zelo pomembna vloga organov za notranje zadeve in slovenske milice. Milica je bila konec osemdesetih letih temeljna varnostna služba organov za notranje zadeve, organizirana na lokalni, regionalni in republiški ravni ter enotno vodena, kar je pomembno vplivalo na njeno delovanje. To še posebno velja za njeno delovanje v času demokratičnih in osamosvojitvenih procesov konec osemdesetih let 20. stoletja in v vojni za samostojno Republiko Slovenijo.

Slovenska milica je morala že po ustavni ureditvi in v skladu z zakoni varovati državo in družbo. Tako je UM RSNZ po večstrankarskih volitvah leta 1990 ažurirala varnostne in obrambne načrte tudi za primer, da bo potrebno na hitro sklicati in omogočiti delo Skupščini RS. Po plebiscitu so ukrepe dodatno operacionalizirali, načrtu pa dali operativno ime Akcija SKALA. Vse UNZ so 19. februarja 1991 dobile v zapečateni kuverti navodila o ravnanju v primeru aktiviranja Akcije Skala. Akcija Skala je predvidevala postopke ob skrivnem sklicu izrednega zasedanja Skupščine RS. Če zasedanja ne bi mogli izvesti v prostorih skupščine, bi to potekalo na rezervnih lokacijah - v kadetski šoli za miličnike v Tacnu ali Centru za obrambno usposabljanje v Poljčah. Določen je bil transport delegatov na zasedanje skupščine po varnih poteh s pomočjo milice. Zelo natančno je bilo določeno, kako se bo izvedel sklic skupščine preko UNZ in posameznih postaj milice (PM). V kratkem: načrt je vseboval vse od obveščanja delegatov, prevoz do izbrane lokacije in varnostno spremstvo na relacijah, ki so bile posebej izbrane.

Aktiviranje signala Skala

Do sklica tajnega izrednega zasedanja Skupščine Republike Slovenije je prišlo 29. junij 1991, zasedanje pa se je začelo ob 22. uri v prostorih današnjega državnega zbora na Šubičevi 4 v Ljubljani. Ob aktiviranju signala SKALA so v načrtu določeni miličniki po naslovih bivališč ali na delovnih mestih začeli obveščati delegate vseh treh zborov Skupščine RS o sklicu izrednega zasedanja skupščine. Sektorji stalnega dežurstva UNZ, ki so 29. junija 1991 prejeli šifrirano depešo o aktiviranju signala Skala, so to takoj posredovali PM ter postajam prometne milice na svojem območju. Na PM so bili vpoklicani šifrerji, ki so vsebino depeše dešifrirali. Inšpektorji milice UNZ, delavci sektorja stalnega dežurstva in dežurni miličniki na PM so ob aktiviranju signala ravnali v skladu z opomniki. Dežurni miličnik je o prejemu signala takoj obvestil komandirja PM ali od njega pooblaščenega starešino enote. Eden izmed njih ali pa kar oba sta prišla v enoto ter odprla kuverto s signalom Skala, v kateri je bil opomnik oziroma sklicni plan, ki

je določal, da je potrebno takoj obvestiti delegate in organizirati prevoz. Komandirji PM oziroma njihovi namestniki so iz enote osebno po telefonu obveščali delegate o nujnem sklicu zasedanja Skupščine RS. Obveščanje so opravili konspirativno, saj so se po telefonu lahko pogovarjali izključno z delegatom. Nikomur drugemu, niti svojim ženam, niso smeli razkriti vsebine obvestila. Obveščanje tistih, ki po telefonu niso bili dosegljivi oziroma se niso javili, pa je na naslovu njihovega bivanja opravila patrulja milice.

Delegate so, v skladu z načrtom, povabili na zbirno mesto, od koder je bil organiziran skupni varovani prevoz v Ljubljano. Ta prevoz ni bil enostaven, saj je bila vsa Slovenija zaradi oboroženih spopadov z enotami JLA prekržana s cestnimi ovirami in barikadami. Nalog so se enote milice lotile resno in jih v celoti izpolnile. Večino delegatov so po različnih poteh in kljub zaporam na glavnih prometnih relacijah, ki so onemogočale normalno potovanje in komunikacijo, varno in pravočasno pripeljale na zasedanje Skupščine RS. Po opravljenem prevozu so vozila odpeljali na parkirni prostor, varovan po posebnem načrtu UNZ Ljubljana, na kar so se vsi skupaj umaknili v zgradbo UNZ Ljubljana in počakali, da se je izredna nočna seja skupščine zaključila.

Potek zasedanja Skupščine RS

Na zasedanju Skupščine RS, ki je potekalo v noči z 29. na 30. junij, so se delegati seznanili s poročili predsednika Predsedstva Republike Slovenije Milana Kučana, predsednika Izvršnega Sveta Skupščine Republike Slovenije Lojzeta Peterleta, ministra za obrambo Janeza Janše, ministra za notranje zadeve Igorja Bavčarja in ministra za zunanje zadeve dr. Dimitrija Rupla. Z minuto molka so počastili spomin na padle v prvih dneh vojne.

Med zasedanjem skupščine je ob 23.50 uri v bližini objekta Skupščine RS prišlo do streljanja na dva miličnika, ki sta opravljala varovanje cestne barikade v križišču Aškerčeve ulice in Titove ceste v Ljubljani. Pri tem je bil eden od miličnikov ubit. Storilec je s kraja dejanja nadaljeval vožnjo do poslovne zgradbe Smelt na Titovi cesti, kjer so miličniki morilca med prisilnim ustavljanje vozila ubili. Tam so bili tudi mladi miličniki, ki so v juniju končali šolanje v Tacnu in takoj doživeli ognjeni krst.

30. junija 1991 ob 00.50 uri je predsedujoči na 22. seji skupščine, dr. Franc Bučar, za trenutek zaustavil razpravo in predal besedo ministru za notranje zadeve Igorju Bavčarju rekoč (citat): 'Predno bi nadaljevali z razpravo, bo gospod Bavčar dal še novo obvestilo. Prosim!? Minister Bavčar je nadaljeval (citat): 'Gospa in gospodje! Nič posebej nenavadnega za te razmere, vendar pa bi vas rad obvestil, da je prišlo pred nekaj minutami do grobe kršitve premirja s strani diverzantske skupine Jugoslovanske armade. Njeni pripadniki so na križišču Šubičeve in Titove streljali proti skupščini. Milica jih je prestregla na križišču pri Smeltu in eden od njih je ujet, drugi se je zatekel v Smelt. Zdaj izvaja policija to blokado. Predlagal bi, domnevam, da je to ena od načrtovanih provokacij, s katero se želi motiti tudi to zasedanje, ki je bilo sicer sklicano na poseben tajen način, in če smem, bi rad predlagal parlamentu, da svoje delo skrajša?' (R.B).

V tem delu je vsekakor potrebno navesti, da je šlo v konkretnem primeru za umor miličnika Stanka Straška pri eni od cestnih barikad blizu skupščine, katerega naj bi po prvih informacijah storil eden od pripadnikov diverzantske skupine JLA? 29. junija 1991 ob 23.50 uri. Takoj po umoru je diverzant pobegnil z odtujenim vozilom proti Bežigradu in bil nekaj minut kasneje ubit v oboroženem spopadu s pripadniki PEM UNZ Ljubljana – mesto v neposredni bližini podjetja Smelt. Takoj po spopadu je bila z najdbo vojaške knjižice pri ubitemu ugotovljena dejanska identiteta morilca in sicer je šlo za pripadnika ene od enot TO, ki je, v posebnem psihičnem stanju zaradi vojnih dogodkov, samovoljno zapustil svojo enoto TO in ne diverzanta JLA?, kar je bilo kasneje potrjeno tudi s primerjavo odtisov prstnih odtisov .

Tajna seja republiške skupščine je bila nato med 01.03 in 02.50 uro prekinjena in se je nadaljevala ob 03. uri, ko je po obravnavi poročila Predsedstva RS in Vlade RS sprejela šest sklepov in je med drugim najostreje obsodila brutalno agresijo jugoslovanske armade in zveznih organov na ozemlje Republike Slovenije, zavrnila ultimate agresorja ter izreka priznanje vsem državljanom in državljanom, pripadnikom Teritorialne obrambe in policijskih sil Republike Slovenije za hrabro in uspešno obrambo države.

Ob zaključku zasedanja so bili delegati obveščeni o vrstnem redu odhajanja domov. Prvi so odšli delegati iz Nove Gorice, drugi iz Grosuplja, Ribnice in Kočevja, naslednji iz Maribora in Ptuja, iz Celja in kot zadnji iz Murske Sobote in Slovenj Gradca. Skupine delegatov za različne smeri so počakale v avli pred izhodom. Od tu so jih pospremili miličniki, odgovorni za zagotovitev varnega prevoza, do vozil in jih varno pripeljali na svoje domove. Delegati, ki so prišli v Ljubljano s svojimi vozili ali peš so se lahko vrnili domov sami, saj so bile razmere dovolj varne.

Prav je, da se ob 35. obletnici javnost seznanijo z izjemno dobro izvedeno operativno akcijo, da so lahko delegati Skupščine RS v času vojne sprejeli ključne odločitve iz svoje pristojnosti po takratni Ustavi Republike Slovenije. O akciji in marsikateri drugi aktivnosti, ki jih je v času vojne izvajala izključno milica, do sedaj ni veliko ali skoraj nič znanega ali objavljenega.

dr. Tomaž Čas, predsednik ZPVD Sever

Bučar: Nočna skupščinska seja izraz popolne enodušnosti poslancev

Odločilen apel za mednarodno priznanje

POSLANCI TRDNO ODLOČENI, DA NE BODO POPUŠČALI. PETERLE: VOJNI KABINET VLADE OBLADUJE RAZMERE, TRGOVINE DOBILE NAVODILA, NAJ NE OMEJUJEJO NAKUPOV

Časnikarji v Cankarjevem domu, že vajeni stalne dvorane za tiskovne konference, so se morali včeraj dopoldan preseliti v bližnje drugo dvorano, saj je v prvi delalo slovensko vodstvo.

Dokler niso preselili v novo dvorano tudi panojev in okrasili konferenčne mize s šopkom, smo čakali, medtem pa opazili dr. Jožeta Pučnika, ki so ga časnikarji pogrešali v minulih dneh.

Kaj so povedali Milan Kučan, dr. France Bučar, Lojze Peterle in dr. Dimitrij Rupel?

Kučan: V Sloveniji je vojna, hvala, ker je svet po vaši zaslugi dobro obveščen. Po-

novil je, kakšne politične odločitve so sprejeli ponoči, do 17. ure pa bo Poosu v Luksemburg poslal odgovore na tri zahteve: na preklic slovenskih odločitev ne moremo pristati, sicer pa ga ministri dvanajsterice tudi zahtevali niso. Za Mesiča je Drnovšek svoj glas že dal.

Odločilen korak pa je apel za mednarodno priznanje Slovenije.

Bučar: Skupščina je bila sklicana v tajnosti, ker je obstajala možnost napada.

Poslanci so del noči preživel v kletih zaradi diverzantov. V podpori menju oblasti so bili popolnoma

enodušni, za vsakrno odstopanje pa izjemno občutljivi. Trdno so bili odločeni, da ne bodo popuščali niti za milimeter.

Peterle: Če bi želeli le meje, ne bi streljali na skupščino, ne bi bilo mobilizacije v Srbiji ter delne v Bosni in Hercegovini. Vojni kabinet vlade je včeraj ugovarjal, da obvladuje razmere, tako v preskrbi kot drugje. Proizvodnja za zdaj ni huje prizadeta, v izvoz poskušamo poslati kar največ, zazdaj kar uspešno. Trgovine so po prvi mrzlici dobile navodila, naj ne omejujejo nakupov. Težave so v prometu, prišlo je do izpadov zvez, vendar povezave niso prekinjene, turistom pa postopoma pomagajo domov z vlaki.

Rupel je opisal prizadevanja v tujini in opozoril na težave, ker so nekateri v Evropi razumeli sklepe iz zagrebških pogovorov kot paket.

Časnikarska vprašanja: Kako razumete ultimatum vojaškega vrha, ali nanj pristajate, ste pristali na kategorijo od pogojev? Peterle:

Odgovorili smo s pismom. Ali ne bi bilo pomembnejše, če bi se pogovarjali z zveznim obrambnim ministrom kot z Markovičem? Peterle: Predsedstva

Z nočne seje parlamenta

Posnetek: A. K.

Jugoslavije ni, zato ni formalnega poveljnika. Ključna oseba je Mjarković. Formalno pravno je prav, da se pogovarjamo s tistim, ki ima sedaj besedo, ne glede na to, ali odloča ali ne. Kaj boste ukrenili? Peterle: Prekiniti je treba vse bojne aktivnosti, JA mora oditi.

Moratorija ne razumemo kot odpovedi dosedanjih korakov, pripravljani pa smo počakati z njihovim nadaljevanjem. Ali pričakujete, da bo glavni napad na Ljubljano? Peterle: Občutek imamo, da pri poveljevanju ni pravega reda, saj delajo nekateri oficirji po svoje. Torej ni mogoče jamčiti, da ne bi kdo izpeljal

stvari na svojo roko. Mislim pa, da bodo intervencije tujih držav le zalegle. Zadnja je bila Genscherjeva. Ali se je oglasil tudi De Michelis?

Peterle: Na zagrebških pogovorih je nagovoril Rupa s prijateljem. Mislim, da prihaja v Rimu do sprejembe odnosa.

Kdo poveljuje oboroženim civilistom, ki jih srečujemo v Ljubljani? Jelka Kacin: To so pripadniki specialnih enot, ki varujejo vodilne politike.

Jelka Zupančič

Peterle: Bonov še ne bo!

LOJZETA PETERLETA smo ekskluzivno za Večer vprašali, ali in kdaj bo prišlo do zamenjave dinarjev s tako imenovanimi boni? Peterle: »Kljub ukrepm, ki jih je sprejela Narodna banka Jugoslavije v kratkem ne bo prišlo do nobene zamenjave denarja, ker po tem pri nas ni potrebe. Dovolj likvidni smo.«

Toda ljudje so presenečeni, ker v nekaterih bankah v Ljubljani v petek aplah niso mogli drgniti dinarjev ali pa le v omejenih zneskih. V soboto sicer ni bilo omejitev, toda denar so jim izplačali v kupih stotakov. Peterle: »Težave so verjetno samo v tem, da je v teh razmerah banke zaradi blokad težko oskrbovati s potrebnimi količinami in vrstami bankovcev.«

Torej bonov še ne moremo pričakovati? Peterle: »Ne, ker po tem ni potrebe.«

jr

POMOČ IZ NARAVE – ZA MOŠKE IN ŽENSKE VSEH STAROSTI

KAPSULE CBD²

ENERGIJA IN OBNOVA

- ✓ Naravna podpora za več energije
- ✓ Hitrejša regeneracija po naporih
- ✓ Izboljšana telesna vzdržljivost

KAPSULE CBD³

ZDRAVJE SKLEPOV IN KOSTI

- ✓ Krepi kosti in hrustanec
- ✓ Podpira gibljivost in prožnost kosti in sklepov
- ✓ Preprečuje zatekanje sklepov, artritis, putiko, osteoporozo

KAPSULE CBD⁴

VESELJE IN RADOST V MENOPAVZI

- ✓ Blaži vročinske valove in potenje
- ✓ Spodbuja globok in miren spanec
- ✓ Učinkuje na čustveno ravnovesje in nadzor telesne teže

MACHO TESTOSTERON

MOŠKA MOČ IN VITALNOST

- ✓ Naravno spodbuja testosteron
- ✓ Podpira libido in moč
- ✓ Prinaša več samozavesti in energije

Vas zanima več? Pokličite nas ali obiščite našo spletno stran!
Naši svetovalci vam bodo z veseljem pomagali izbrati pravi izdelek za vaše potrebe!

☎ 080 488 805 🌐 www.abbanutrition.si | www.abbanutrition.com

ABBA Nutrition Ltd, 85 Great Portland Street, London, W1W 7LT, Združeno kraljestvo. Izdelki niso namenjeni diagnosticiranju, zdravljenju ali preprečevanju bolezni. Vse navedbe temeljijo na javno dostopnih virih in uporabniških izkušnjah. Uporaba prehranskih dopolnil ne nadomešča uravnotežene prehrane ali zdravniškega nasveta. V primeru zdravstvenih težav ali jemanja zdravil se pred uporabo posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

ŠPORT ZA STAREJŠE

JULIANA TRAIL 270/16

DALJINSKA POHODNIŠKA POT

13C ETAPA PODBELA—KOBARID

Podatki o etapi: Predvidena dolžina 12,2 km, dejansko prehojena pot 13,00 km, vzpon 130 m, spust 200 m, predviden čas hoje 3 ur 10 minut, čas učinkovite hoje 3 ure 20 minut. Hodil in prispeval fotografije Dušan KOMAR.

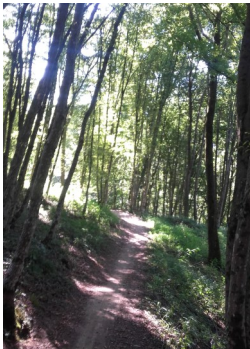
Dne 30. julija 2024 sem se odpravil na zadnjo etapo Julijane. Če sem prav natančen dodatne etape. Da mi ni bilo potrebno čakati avtobusov,, sem se v Kobarid odpeljal z avtom. Od tu sem se s poletnim turističnim avtobusom odpeljal v Podbelo in sredi vasi pri spomeniku žrtvam 2.

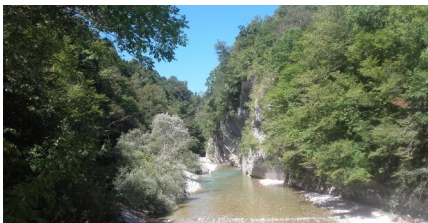
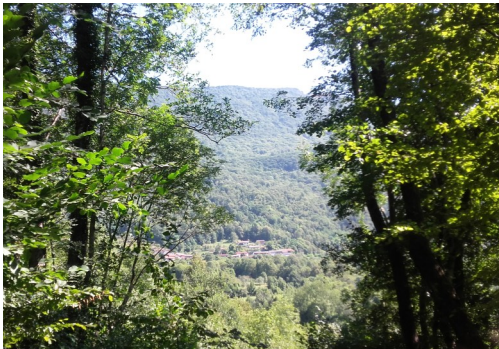
svetovne vpojne startalo ter odšel po cesti v smeri Robidišča. Pred mostom čez potok Belo sem zavil levo in makadamski poti nadaljeval do kampa Podbela in mimo njega do nogometnega igrišča. Nekaj časa sem hodil blizu Nadiže. Šel sem mimo tabora tabornikov in si ogledal zanimivi drevesni vrsti. Makadamska cesta je namenjena tudi kolesarjem. Prečka jo kar nekaj hudournih potočkov, vendar so čeznje postavljeni leseni mostovi. Po kakem km ali malo več sem šel mimo apartmajev pri Hurju in kmalu zatem pa sem iz ceste zavil na stezo namenjeno kolesarjem. Ta steza je tista po kateri sem prišel v etapi za Breginj. Steza poteka po gozdu in se kmalu spusti do Nadiže. Ker je etapa kratka in lahka, sem si ogledal

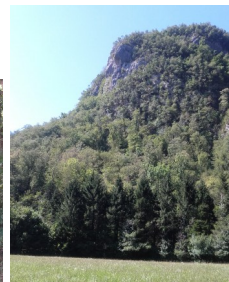
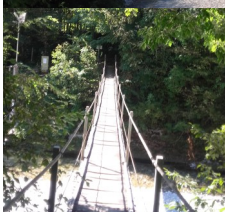
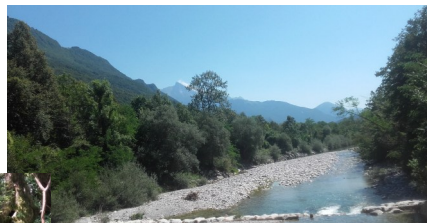
Nadiška korita, prečkal Nadižo po brvi in se odločil povzpeti do cerkvice sv. Volarja. Ob poti sem videl naravno plezalno steno in manjši izvir.

dal Nadiška korita, prečkal Nadižo po brvi in se odločil povzpeti do cerkvice sv. Volarja. Ob poti sem videl naravno plezalno steno in manjši izvir.

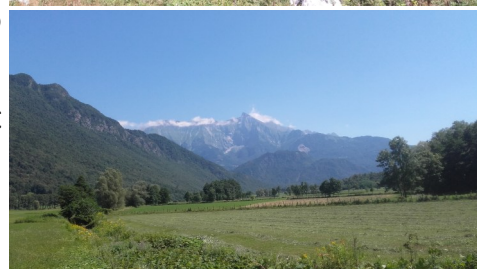

dal Nadiška korita, prečkal Nadižo po brvi in se odločil povzpeti do cerkvice sv. Volarja. Ob poti sem videl naravno plezalno steno in manjši izvir.

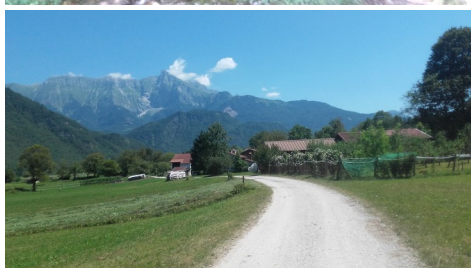

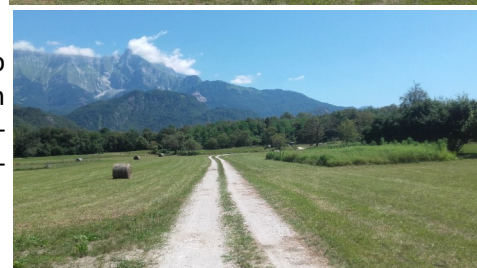
Iz platoja okoli cerkve je lep razgled proti Borjani, Kredu in v ozadju Kobaridu pod vršacem Krnom. Po malici sem se spustil nazaj Nadiže in označene poti. Po njej sem odšel do vasi Kred, za vasjo pri kapelici pa sem zavil levo in nadaljeval do ceste iz Breginja. Kot sem že omenil pot teče obratno kot etapa za Breginj. Mimo nekdanje igralnice Aurora sem prišel do krožišča, prečkal cesto za Kobarid in se po makadamski cesti odpravil mimo kmetije do ceste čez Kobariško blato. Po njej sem nadaljeval do Sužida, prečkal sem vas in nadaljeval do ceste Kobarid – Svino. Po cesti sem se spustil proti Kobaridu. Za mostom čez Idrijo sem zavil levo in nadaljeval do meta Kobarid oz. TIC Kobarid, kjer je bil cilj. Za konec še nekaj statistike:

- število etap	23
- število aktivnih dni	28
- predvideni km—23 etap	441
- prehojeni km— 23 etap	472
- hoja v hrib	12.700
- hoja navzdol	14.310
- najvišja točka	1.326
- najnižja točka	154

To je torej to. Pot je bila posebno doživetje, večinoma užitek, sigurno pa sem videl ogromno krajev, ki jih drugače ne bi nikoli. V naslednji številki bom opisal mojo pot na Cerkljansko in njihove pohodne poti.

ZGODOVINA—PRISPEVKI

Nadaljujem s predstavitvijo osebnosti iz Tolminske.

LAHARNAR ANTON - TONE - TIGROVEC, AKTIVIST OF (1909—2001)

LAHARNAR Anton se je rodil 13. januarja 1909 na Šentviški gori očetu Ivanu, ki je bil kmet in glasbenik in materi Jožefi, rojeni PIRIH. Osnovno šolo je obiskoval na Šentviški gori. Po gimnaziji v Idriji in Tolminu je maturiral v Vidmu ter šel študirat na ljubljansko pravno fakulteto. Kot dijak je začel z delovanjem, usmerjenim v širjenje slovenske besede in si s sabotiranjem fašističnih proslav ter praznikov prislužil začasni izključitvi iz gimnazije, ob zaključku mature pa je le s posredovanjem očeta in duhovnika Trinka uspel prejeti spričevalo. V Tolminu je bil vodilni v ilegalnem dijaškem krožku ter s sovrstniki prenašal slovenske knjige v Benečijo. Pred volitvami marca 1929 je razdeljeval proti volilne letake ter z jugoslovanskega ozemlja pridobival in raznašal protifašistični tisk. Nudil je prenočišče članom TIGR-a, ki so kot gverilci na Tolminsko prihajali iz emigracije v Jugoslaviji. Prav akcije in sodelovanje z drugimi protifašisti so ga vodile do nevarnosti aretacije, zato je leta 1930 prebegnil v Dravsko banovino.

V Ljubljani je razmnoževal ilegalno literaturo ter bil med njenimi raznašalci na Primorsko. Med drugim je bil med soustanovitelji Kluba primorskih študentov v Ljubljani ter aktiven pri društvu jugoslovanskih emigrantov. Zaradi sodelovanja pri nekaterih organizacijah primorskih izseljencev in pri delavskih združenjih se je moral v Ljubljani zagovarjati pri policijskih oblasteh. V kratkem obdobju bivanja v Ljubljani pred izbruhom druge svetovne vojne je delal na banki ter nato kot pripravnik na sodišču v Celju, po mobilizaciji v vojsko in nato njenem razpadu pa napol ilegalno živel na Teharjah. Sodeloval je z Osvobodilno fronto in v njihovem soglasju želel delati za sicer okupacijski katastrski urad, vendar so ga oblasti skupaj z ženo in otrokoma pregnale v Brestanico. Ob tem, da je bil ob vse imetje, so ga nato poslali v ustaški tabor v Slavonsko Požego, nato na prisilno delo na kmetijo. Pod prisilo je začel delati kot sodniški pripravnik na sodiščih v Bosanskem Novem in nato v Dvoru na Uni, kjer pa je uspel najti povezavo z odporniškim gibanjem.

Po vojni bil namestnik javnega tožilca pri PNOO v Ajdovščini 1945–47, po priključitvi Primorske pa okrajni javni tožilec v Sežani do 1950, nato do 1958 namestnik okrožnega javnega tožilca v Postojni in v Novi Gorici, v letih 1958–76 v Ljubljani okrožni javni tožilec in namestnik republiškega javnega tožilca SRS. Med zaposlitvijo in po upokojitvi je sodeloval v SZDL. Odlikovan z Redom dela z zlatim vencem, z Redom zaslug za narod s srebrnimi žarki, Srebrno priznanje OF.

LEBAN IVAN - VIS - ZAVEDNI SLOVENEK (1909 — NEZNANO)

LEBAN Ivan se je rodil 16. aprila 1909 v Žabčah očetu Andreju, kmetu in materi Mariji. Osnovno in meščansko šolo je obiskoval v Tolminu. Leta 1924 se je preselil v Gorico, kjer je delal pri stricu Viktorju LEBANU, ki je vodil Korenovo trgovino s steklom. Tam je začel s povezovanjem s protifašisti in z vidnimi tigrovci, med drugimi s REJCEM, JELINČIČEM, SFILIGOJEM IN ZELENOM. Prvič so ga zaprli v času prvega tržaškega procesa in ga za dva meseca zaprli v Kopru. Ko je bil izpuščen je nadaljeval z ilegalnim političnim delom in se povezal z dr. Sardočem, ki se je medtem vrnil iz konfinacije. Prevažal je antifašiste, propagandni material in spremljal ilegalce na sestanke. Sodeloval je tudi pri organizaciji atentata na Mussolinija v Kobaridu, vendar atentat ni bil izpeljan. Sodeloval s političnimi nekonformisti, zopet predvsem z organizacijo TIGR.

Oblasti so ga 9. maja 1934 poslale na Ponzio, kjer se je poročil s Cirilo Zakrajšek, s katero je imel čez nekaj let sina. Po stavki, ki so jo organizirali konfiniranci 1937, je bil premeščen v Sant'Arcangelo (Potenza), a je bil na lastno prošnjo poslan v Laurio, kjer so bili še drugi Slovenci. Vmes je bil krajši čas tudi na prostosti. Tam se mu je rodil sin Borut. Premestili so ga nato še v Avigliano in na Venoso. 1939 so ga izpustili, a ga ob začetku vojne ponovno zaprli in ga ob napadu na Jslo internirali v Urbisaglia (Macerata). Pomotoma so ga izpustili in ponovno zaprli v Gorici, nato internirali v Ciropoli (Macerata). Kapitulacijo Italije je dočakal v Bagnoli Irpino (Avellino). 12. sept. 1943 se je vrnil v Gorico in navezal stike z OF. Zbiral je blago za partizane in delal kot obveščevalec z ilegalnim imenom Vis. Ko je zvedel, da mislijo Nemci aretirati vse člane goriškega CLN-a, je o tem obvestil ing. Ribija, ki se je umaknil v Firence, a ni utegnil rešiti drugih članov. Po osvoboditvi je imel nekaj časa slaščičarno na Korzu v Gorici, nato je spet delal v Korenovi trgovini.

Po podatkih iz spletnih strani Obrabi slovenskih krajin in Slovenska biografija napisal D. KOMAR

BREZ NJIH BI NAM ŠLO TEŽJE

V letu 2025 so nam pomagali naslednji: **SKRTEL** d.o.o.REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVEZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
ZA VREDNOTE NOB
SLOVENIJEASSOCIATIONS OF THE NATIONAL
LIBERATION MOVEMENT OF SLOVENIA

EMOK®

Združenje borcev za vrednote NOB Tolmin

KS Dolenja Trebuša

TD Most na Soči

KS Tolmin

KS Kneža

J.A.F. Tapetništvo Jerica Kravanja

Steklarski servis Uroš CVEK

TED Dolenja Trebuša

LD Trebuša

OŠ Most na Soči

V letu 2026 so nam pomagali:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVEZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
ZA VREDNOTE NOB
SLOVENIJEASSOCIATIONS OF THE NATIONAL
LIBERATION MOVEMENT OF SLOVENIA

Združenje borcev za vrednote NOB Tolmin

Na mednarodni zdravniški konferenci se spoznata mlad zdravnik in prijetna svetlolasa zdravnica. Že prvi dan se po večerji skupaj odpravita v sobo. Ona si v kopalnici umiva roke, ko ji on reče: "Ti si pa sigurno kirurginja!" "Kako pa si to ugotovil?" ga vpraša presenečeno. "Po načinu, kako si umivaš roke." Po umivanju sta se predala posteljnim užitkom. Ko sta končala, sta prižgala cigareto. Doktorica pravi: "Ti si pa sigurno anesteziist!" "Kako pa si ti to ugotovila?" "Nič nisem čutila."

"Sinko, štorcklja ti je prinesla sestrico!" je rekel oče sinu. Sinko, odhajajoč iz sobe mrmra: "Maddonca, pri vseh teh dobrih babah, ki letajo okrog, se moj stari spravi na štorckljo."

General je poklical v avtopark in vprašal: "Je trenutno na razpolago kakšen avto?" "Ne, trenutno je v avtoparku samo jeap, s katerim general Janko ponavadi prevaža svojo debelo rit." "Ali sploh veste, s kom govorite?" "Ne!" "Tu general Janko! Takoj se zglasite pri meni!" "Ali vi veste s kom govorite?" "Ne." "Potem me pa vaša debela rit ne bo videla!"

Desetletni Poldek pride v gostilno in naroči viski. "Viski pa ni za otroke!" mu reče natakak. "Tebi lahko dam le mleko ali pa sadni sok!" Poldek je pričel jokati, natakak pa ga vpraša: "In zakaj zdaj tak jok?" "Doma so mi rekli, da bom dobil mačka, če bom pil viski."

Kavboj Mujo na začasnem delu na Divjem zahodu sedi v saloonu in počasi sreba pivo in opazuje dogajanje v lokalu. V lokal vstopi Jack in reče: "Jacka za Jacka!" in natakak mu natoči Jack Daniel's. Nato vstopi John in naroči: "Johna za Johna!" in natakak mu natoči kozarček Johnnyja Walkerja. V lokal vstopi Jim in naroči: "Jima za Jima!" in natakak mu natoči kozarček Jim Beama. Mujo to opazuje z odprtimi usti, nato pa sam stopi do natakakarja in reče: "Konjak za konja!"

Profesor na faksu je predaval in med predavanjem ves čas opazoval lepo študentko. Tej je bilo med predavanjem dovolj, dvignila je roko in vprašala profesorja: "Zakaj ves čas tako buljite v mene?" "Veste, draga študentka, jaz med predavanji vedno gledam najbolj neumnega študenta in če vidim, da je on razumel snov, ki jo predavam, potem vem, da so razumeli tudi ostali študenti!"

Štajercu je kokoš vsako jutro znesla jajce in Štajerec ga je pojedel za zajtrk. Nekega jutra pa je kokoš znesla jajce na dvorišču Ljubljanačana, ki je imel v bližini vikend. Sporekla sta se čigavo je jajce: ali od Štajerca ali od Ljubljanačana. Pa je Štajerec predlagal "Rešiva spor po Štajersko. Vsak bo drugega brcnil v moda in kdor bo dalj časa obležal na tleh, bo izgubil in prepustil jajce drugemu." Rečeno, storjeno. Štajerec je močno brcnil Ljubljanačana v moda, tako, da se je ta pet minut zvijal po tleh. Ko je končno vstal, se je pripravil na to, da bo brcnil Štajerca v moda, ko mu je Štajerec dejal: "Ah, veš kaj, kar obdrži jajce, bom pa danes zajtrkoval pašteto."

Prehitri šofer je brez ugovora policistu plačal denarno kazen. Ta mu je ponudil potrdilo o plačani kazni, voznik pa je dejal: "Le kaj mi bo ta listek?" "Kar vzemite ga, se splečala!" mu je dejal policist. "Ko jih boste zbrali deset, boste za nagrado dobili kolo."